

molt entremig dels *matapolls*). En alguns punts, per a certes varietats, *dinada*: detalls en Serradell, *Sota Terra*, Club Muntanyenc, 1, 124. A tota la Costa Brava, Tossa, Vidreres, 1931, Castell d'Aro, 1964, anoto la distinció entre el *bruc d'escombres* ⁵ i el *bruc brual* (o *b(r)ual*), molt conspicu allà aquest per la feina que dóna als eixams d'abelles, que en fan una mena de mel molt dolça. Allà ja em deien que és el que a Muntanya en diuen *bruc de bou*, i en efecte a St. Aniol de Finestres, 1964, veig ¹⁰ la mateixa parella distingida com a *bruc de bou* i *bruc de llei*. Se'n dedueix que *broal* ve, per repercussió, de *boal* derivat de BOU. — ⁵ Pedersen, *Litteris* VII, 23; Pok., *IEW*, 1155.8; J. Loth, *Rev. des Ét. Anc.* XXII, 1920, 121-2. En *VROIKOS es tracta ¹⁵ i d'una arrel indoeuropea coneguda (variant, segons sembla de la que comentem en ARRENCAR i BRANCA). Per a la important aportació de detall de Marstrander (Oslo, 1924) i per a d'altres ²⁰ escrúpols o rectificacions petites d'altres, veg. les notes de Bolelli, *It. Dial.* XVII, 169; Whatmough (*DialAncGaul.* 56, 57, 99); Weisgerber, *Spr. d. Festlkelten* (p. 195, 2.ª ed., 71, 45). Per als dubtes que havia suscitat el religament amb això del nom ²⁵ de deessa *Vroica* trobat en una inscripció de les Boques del Roine, cf. alguna aportació epigràfica en Whatmough, les confirmacions toponomàstiques d'això assenyalades per Aebischer, *RCelt.* XLVIII, 312-24; i potser un nou teònim escrit *Veroce* i trobat segons sembla a Galfúcia (si es comproven les ³⁰ dades que en donen Blázquez, *Homen. a Tovar*, 1972, 90, i Ares, *ArchEsp. de Arq.* XLIII, 1970, 226ss.). Sobre els dubtes que plantegen algunes formes alpines de la zona Tirol-Tessi, que a uns semblen postular una base BRAUK- a d'altres BROKK- ³⁵ (o BRÜKK-), sobre les quals no hi va haver acord entre Jud i M.-L. (*Litbl.* XXXI, 283) (cf. especialment nota extensa de Högberg, *ZRPb.* XLI, 1921, 265) cal pensar si no es pot donar part de raó a tots ells admetent *BROUK- amb una altra variant del diftong que no fóra estranya trobant-se també ⁴⁰ ò, i ø al costat de l'originari oi i del més llatinitzat ū, i que alhora, gràcies al diftong, pogué mantenir la -k- sense sonorització. Sense dubte n'hi ha ⁴⁵ alguna com l'engad. *brúetχ* que demana vocal simple (ø) i -cc- doble, i a això pot correspondre la grafia *bruccus* d'una de les quatre glosses (CGL III, 688.42), com insisteix Jud. En conclusió també en els Alps suïssos i vènètics el mot mostra vast arrelament local, i les variants (com en els Pirineus) són nombroses, amb divergències des de data paleo-romànica; conseqüència de les variades formes d'adaptació del diftong or. — ⁵⁰ Bolelli dubtava encara a causa de la presència de *bruca* 'Tamarix gallica' (var. *viruca*, *mbruca*) a Sicília i Calàbria. Això està isolat i el fet que coincideix amb el cat. *bruga*, tant pel gènere femení com per l'aplicació a una planta diferent del bruc, però més o menys semblant, fan creure que són manlleus del cat. *bruga*: ⁶⁰

és sabut que la -g- s'adapta allà com a -k-, i recordem també que no sols la *bruga* sinó també el *bruc d'escombres*, el de *lle* i el *vermell* són quatre plantes més o menys diferents, amb el mateix nom, per llurs semblances. — ⁷ *Vatmala brouca* «endroit couvert de bruyères» (Rohlfs, *RLiR* VII, 125), *Senteh broucau* id. (ib., 139), *Massat broucalb* «bruyère», (*BderaM* XXV, 33). El primitiu *bròc* a la Vall d'Aran, Luixon, Gedre, Campan, Cautarés, i després en el Bearn en general (Palay), i cf. topònims bearnesos com els 3 *Broucà*, 1 *Brouquisse* i 4 *Brocq*, *Broc* del *Dict. Top. BPyr.* de PRAYMOND, i molts d'iguals a Balagueres i Engomer (Coserans). Ja ho tenim en documents del Cartulari d'Ossau, com «thiencon --- lor bestiar en lo dit Prat Lonc pres lo *broc* de Mondooc», a. 1463, referent doncs als aiguamolls de Pau (*Cart. B.*, p. 312). *La Broquère* és un nom ja antic al peu de St. Bertran de Comenge (Lizop, *Convenae*, p. 145). — ⁸ Sembla que vingui d'una alteració bascoide d'aquesta forma el tipus *biércol*, que s'usaria en alguns punts de Navarra i Rioja (se cita inclús un *Bercolar* de Sòria) assenyalat per Iribarren i GDiego (RDTP; i *Dicc. Etim.*, 7585a), veg. el que en dic en el DECH s. v. *brezo*, tot recordant el nom del bosc rossellonès *El Bèrcol* (a Cornellà), que com dic allà no sembla possible que hi tingui res a veure. — ⁹ En general, com detallo allí, l'anaptixi *br-* > *ber-* està limitada a les zones que havien parlat basc o frontereres d'aquest, Navarra, Àlaba i Rioja (ja en Berceo). També, però, en algunes de més lluny, com ast. *berezos*, *beriénzanu* (*beréðu* a la Sierra de Gata, *VKR* II, 45), i en alguns textos i escriptors antics que són d'altres parts de Castella. Llavors ho podem mirar com una anaptixi merament castellana, ben comprensible per la dissolució del grup consonàntic complex *brwe-*. Però en els parlars castellans de l'Est veiem *br-* pertot: *bréso* ha penetrat des del xurro en el valencià d'Olocau de Carraixet. — ¹⁰ En aquest detall no descartem la possibilitat que el diftong de oi vagi ajudar a mantenir la sorda, per haver-hi persistit diftong (almenys en alguns punts) fins després d'avançar el procés de les sonoritzacions intervocàliques. O bé hi ha compensació de l'abreujament de la quantitat sil·làbica que hauria resultat de l'eliminació del diftong. I alhora influència de la família de BROCC BROKKO-. — ¹¹ El *brúcol*, planta que solament recordo haver vist en aquelles muntanyes, el que recorda més aviat és una espècie d'api gegant o de fonoll molt gros, de tronquet molt verd i dur, alt de quasi 2 metres, 5-7 cm. de diàmetre, amb unes inflorescències corimbiformes que recorden les del saüquer; pelat el tronquet es menja amanit i s'assembla una mica al gust de l'api; el 1977 me n'ensenyaven en un vessant solei cap a 1900-2000 alt. Si etimològicament no té res a veure amb el nom del bruc no ho asseguro, però les plantes no tenen ni la més vaga semblança. — ¹² Hi ha un llibre de poesies de 1874, amb el títol *Salabrugues*, com a símbol modest dels poemes camperestres de Maria